

24 juli 2022, zeventiende zondag jaar C

1ste lezing: Genesis 18: 20-32

2de lezing: Kolossenzen 2: 12-14

Evangelie: Lucas 11: 1-13

Homilie

Als theoloog zoek ik bij de voorbereiding van een preek steeds naar de mogelijke verbinding tussen de lezingen. Dat is niet een louter academische bedoening: een Zuid-Afrikaanse dominicaan gaf mij jaren geleden de volgende wijsheid mee – Jan, een preek voorbereiden is zelf ook bidden – de teksten op je laten inwerken, overwegen, terug kijken, vooruit kijken, wat is de boodschap, hoe zijn de lezingen evangelie: wat is hun blijde boodschap...?

Met enige aarzeling zie ik dan een lijn tussen het gesprek uit Genesis tussen Jahwe en Abraham en het tweede gedeelte van het evangelie volgens Lucas waarin het ook gaat over vragen om iets en een toezegging. Maar - let wel: het gaat over héél verschillende dingen!

In Genesis vraagt Abraham “Wilt Gij werkelijk met de boosdoeners ook de rechtvaardigen verdelgen?” En dan volgt het afbieden: 50 rechtvaardigen, 45, 40, misschien slechts 30, wat indien er 20 zijn, en misschien slechts 10... “En Jahwe zegde: ik zal de stad niet verwoesten omwille van die tien”. We weten hoe het afloopt: er worden blijkbaar geen tien gevonden en volgens Genesis 19 worden de steden Sodom en Gomorra volledig verwoest door een aardbeving of vuur uit de hemel – alleen Lot, zijn vrouw en dochters kunnen ontkomen maar ook de vrouw van Lot overleeft het niet: zij kijkt om naar de verwoesting en verandert in een zoutklomp. En ook de rest van Genesis 19 wordt ons bespaard: de dochters van Lot maken hun vader dronken, gaan bij hem liggen, krijgen een kind van hem en zijn zo de moeders van de Moabieten en de Ammonieten – en daar gaat later ook weer helemaal mis mee. Als student theologie dacht ik soms: wat als Abraham nu eens wat verder had afgeboden: ‘stel dat er maar 5 rechtvaardigen zijn, of 4, of 3... of zelfs wellicht slechts 1?’ Een open vraag...

Het tweede deel van de lezing uit Lucas gaat ook over vraag & antwoord maar er staat duidelijk veel minder op het spel: het gaat om brood, om vis, om een ei – kleinigheden die Lucas benoemt als ‘goede gaven’ en dan samenvat met “hoeveel te meer zal dan uw Vader in de hemel de heilige Geest geven aan wie Hem erom vragen?” Aha: hier ligt de sleutel van het evangelie van vandaag: het gaat niet over brood, vis of ei maar over wat de leerlingen echt ontbreekt – inclusief een verwijzing naar Johannes de Doper: “Heer, leer ons bidden, zoals Johannes het ook aan zijn leerlingen geleerd heeft...”. En het antwoord van Jezus herhalen we telkens opnieuw met de woorden van Lucas of Matteüs: (onze) Vader... Maar, let wel – het gebed dat Jezus ons leert gaat niet over Hem maar over God – technisch: het is niet *christocentrisch* maar *theocentrisch*: “Uw naam worde geheiligd, Uw rijk kome...” en vervolgt dan met de relatie tussen God en ons in drie verzoeken: “het dagelijkse brood, vergiffenis van zonden, vrijwaring van bekoring”. Je kan dit verstaan als een samenvatting van de christelijke spiritualiteit: het begint met de blik naar ‘boven’ door uit te spreken dat de naam van God geheiligd wordt en dat het Rijk Gods komende is -- om dan van daaruit de blik naar ‘beneden’ te richten met de bede voor levensbehoud, menswaardige verhoudingen en bescherming tegen de verleiding van het kwade. Het is een spiritualiteit waarin ziel en lichaam elkaar raken en bestaan in en door elkaar. Als dat geen blijde boodschap is!? - Amen

Jan Jans